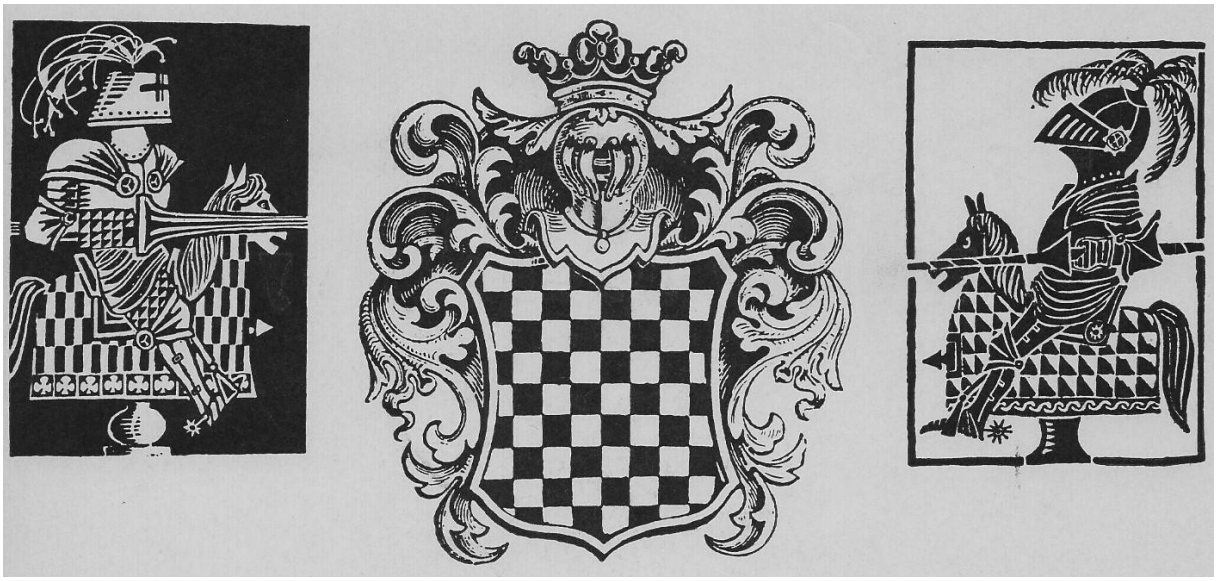

Schaak-Schild-Digitaal

Contact en Informatie

Schaakkring Boris Spassky Schilde

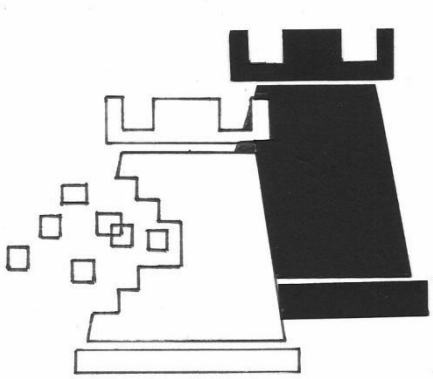

NR. 11 – Mei 2023

INHOUDSTAFEL

Overlijden Wim Plompen
Voorwoord
Correspondentieschaak
Reglement Klubkampioenschap
Galgenhumor
Probleemrubriek
Uit de praktijk
Eindspelrubriek
Opgeruimd staat netjes!
Vrienden van de fotografie

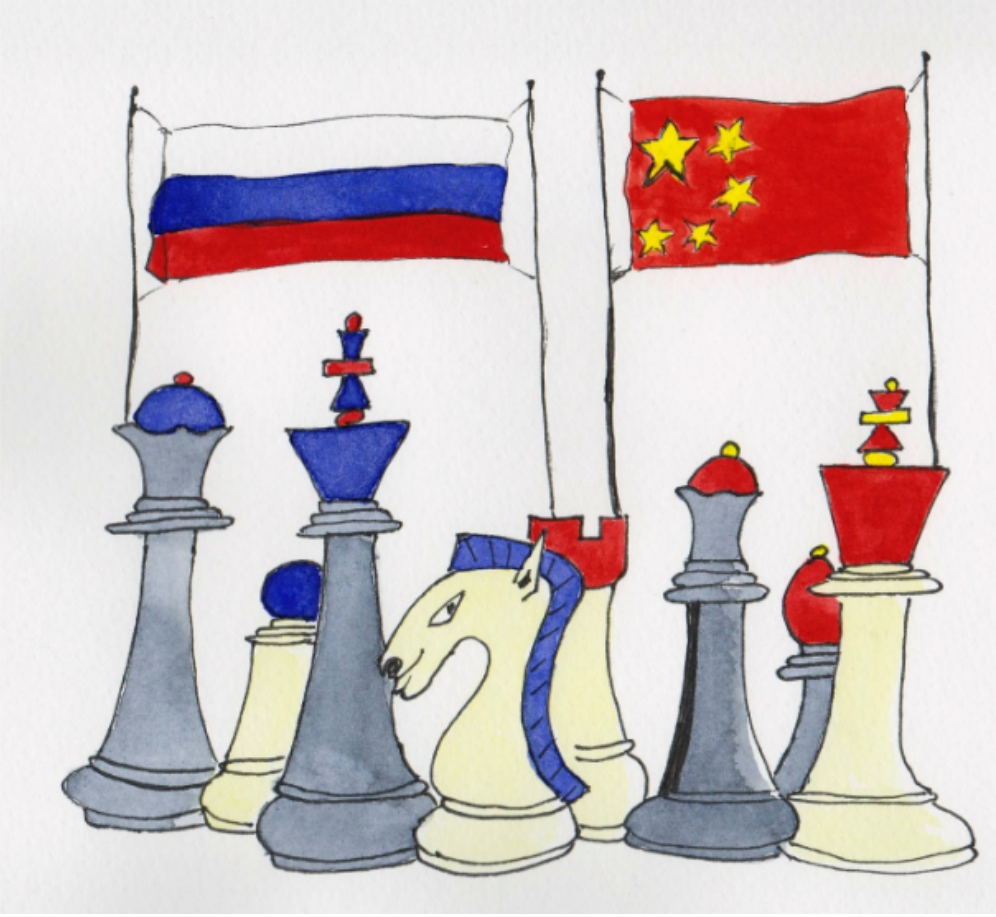

Tekening: Walter

Overlijden Wim Plompen

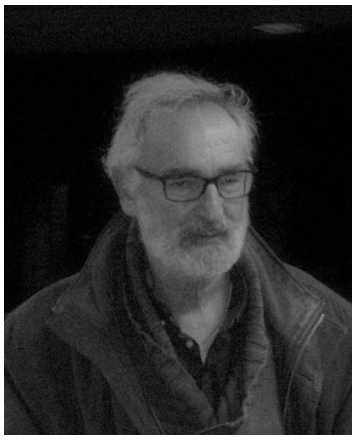

Op vrijdag 21 april overleed Wim Plompen.

Op de nieuwjaarsdrink van 3 januari was hij nog aanwezig, en op 10 januari speelde hij nog een partij tegen Pierre.

Kort daarop meldde hij dat hij wegens gezondheidsproblemen forfait gaf voor de terugronde van het clubkampioenschap.

Reeds lang schaakte Wim bij de schaakclub van Brasschaat. Het was nog maar het 2e jaar dat hij bij ons deelnam aan het CK. We zullen ons Wim herinneren als een rustige, warme, sympathieke mens, en uiteraard als een erg goed en gedreven schaker.

Aan de familie van Wim bieden wij, in naam van gans de club, ons welgemeend medeleven aan. We zullen Wim missen in de club!

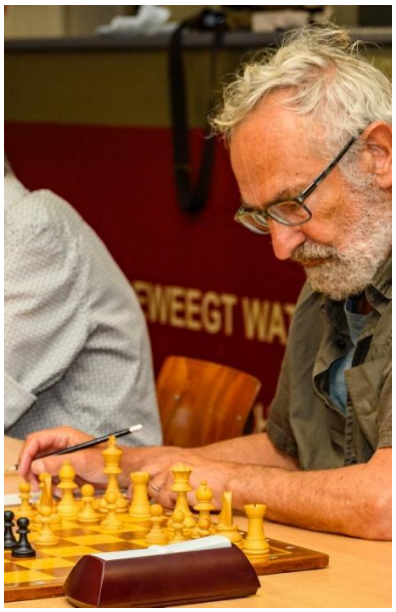

Walter en ik gingen naar de sobere, serene afscheidsdienst in de kerk van Brasschaat, als afvaardiging van het bestuur. In naam van alle leden hebben we een bloemstuk afgegeven met de naam van de club en een kaart met medeleven.

Hierbij het afscheidsprentje van Wim.

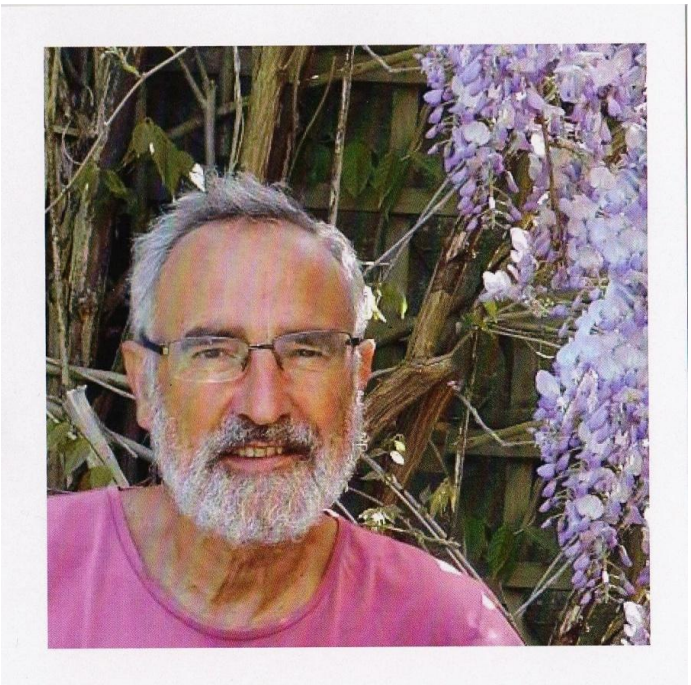

In liefdevolle herinnering aan

Wim Plompen

Echtgenoot van
Nicole Souvereyns

Geboren te Kapellen op 30 juli 1949
Overleden te Brasschaat op 21 april 2023

—

gelukkig zijn ze
vrij en zwevend in mijn hoofd
al die gedachten

- Wim -

Ik wil nog even…

Ik wil de dag van morgen nog even laten wachten.
Ik wil nog even luisteren naar jouw stilte.
Ik wil nog even vasthouden wat is geweest,
denken aan vroeger, weten dat jij niet weg bent,
dat jij niet ophoudt,
dat jij hier blijft en onmogelijk verdwijnen kan.
Dat jij nu vrede hebt, dat jij nu vrij bent,
zonder pijn en zonder zorgen.
Ik weet dat morgen niet zal zijn
zoals ik 't vroeger had bedacht,
dat ik je zo ontzettend veel zal missen.
Maar ik zeg dank voor alles wat je voor ons was,
gek dat ik dat nu gemakkelijker zeg dan ooit tevoren.
Ik mis je… en daarom
wil ik de dag van morgen nog even laten wachten.

De familie dankt u voor uw vriendschap en medeleven.

Voorwoord

Beste schaakvrienden,

De voorzitter heeft van een welgekomen dagje rust gebruikgemaakt om wat te grasduinen in onze oude (papieren) tijdschriften …

Op de volgende bladzijden vinden jullie daar enkele resultaten van. Er is via internet zoveel “schaak” te rapen dat men door het (pionnen)bos de bomen niet meer ziet. Wat ik daar mis, is een beetje gewone “zijdelingse” literatuur die wel met schaken te maken heeft, maar die je, zonder al te veel nadenken en analyseren, ook gewoon wat ontspannen plezier bezorgt bij het lezen.

Graag wil ik hierbij nogmaals jullie aandacht vragen voor het zeer verdienstelijke werk van ons aller Ward Stoffelen. Ik raad iedereen ten volle aan eens rustig de tijd te nemen om zijn knap gemaakte rubrieken te bestuderen.

Onze jeugdwerking kent succes, maar dat zorgt ook voor de nodige uitdagingen. We doen ons best om alles in goede banen te leiden. Het werkingsjaar voor de jeugd loopt stilaan op z’n einde. We hebben onze jonge spelers in 3 groepen van 5 ingedeeld, op basis van hun leeftijd, en we gaan ze in die groepen een kampioenschap laten spelen. Zo hebben ze het gevoel dat ze “echt” schaken, en ze leren de geplogenheden en de spanning van een “officiële” partij kennen. Bovendien hebben we dan een manier om hen volgend jaar in reeksen in te delen op basis van hun resultaten. In navolging van ons HB- en RAT-toernooi, kunnen ze ook spelen voor een “JAT-toernooi” (Jeugd Aanwezigheids Toernooi), waarbij iedereen tegen iedereen kan spelen. Onze jeugdspelers leren ook met de klok spelen (25 min. K.O.) Enkel de allerjongsten gaan we voorlopig zonder klok laten spelen, zij worden daardoor te snel afgeleid.

Enkele sfeerfoto's...

Maar ... 't moet vooral plezant blijven!

Als dit eerste jaar met de jeugd voorbij zal zijn, eind juni, zullen we een grondige evaluatie houden en ons bezinnen over hoe we dit in het volgende werkingsjaar, vanaf september, verder gaan aanpakken. Hulp en ideeën zijn altijd welkom!

Wat ons 2 maandelijkse digitale tijdschriftje betreft: om dit vol te houden, hopen we ook daar op inbreng van onze leden: een partijbespreking, een interessant artikel dat jullie ergens vonden (of zelf schreven), een of andere boeiende ervaring i.v.m. schaken, een persoonlijke schaakontboezeming, leuke foto's enz… Laat maar komen, we zitten er op te wachten!

Nog veel lees- en schaakplezier!

Lucas

Correspondentieschaak

Lang geleden, in het pre-computertijdperk, bestond er zoiets als “Schaken per Briefwisseling”.

Inderdaad: de zetten werden per post verstuurd, “email” bestond nog niet. Ik herinner me dat mijn grootvader zich daar ook mee bezig hield. Er waren zelfs speciaal daarvoor voorziene kaartjes in gebruik.

Uit Schaakschild van juli 1974:

“Schaken per briefwisseling"

Voor de liefhebbers biedt deze tak van het edele schaakspel zeven voordelen.

1. Nieuwe toernooien starten doorlopend… U begint dus wanneer u lust hebt.
2. Voor elke zet hebt u twee of drie dagen bedenktijd. Zonder wedstrijdklok, dus ook geen zenuwen.
3. U speelt rustig thuis en … spaart uw zakgeld!
4. Bij het Belgisch Schaakbord, bond van briefwisselingsschaken, kunt u zich het nodige materiaal aanschaffen: schaakkaarten, notatiebriefjes, enz.
5. U speelt gelijktijdig verschillende partijen met tegenstrevers uit alle hoeken van het land of tegen opponenten uit het buitenland.
6. U maakt geen stomme openingsfouten want u kunt rustig gebruik maken van een schaakboek. U leert al spelend veel theorie.
7. Bovendien ontvangt u maandelijks een gedrukt tijdschrift. Belangstellenden die willen aansluiten kunnen hun lidgeld steeds storten. Bedrag: 300 Fr. Op pcr. 5625.17 van Belgisch Schaakbord, Aug. Vermeylenlaan 60/76, 1140-Brussel.”

Reglement Klubkampioenschap

Reglementen hebben altijd bestaan! Het volgende geeft jullie een idee van hoe het er vroeger aan toe ging. Er bestond toen zelfs nog zoiets als “het afbreken van een partij”. Voor jongere spelers is dit iets totaal ondenkbaar …

“Reglement van het clubkampioenschap 1974-1975”

1. 30 zetten in 1u30 is het opgelegd tempo in ons clubkampioenschap.

2. De schaakklokken worden best op half vijf geplaatst. Kontrole is dan te zes uur.

3. Heeft één der spelers wanneer zijn klok zes uur wijst geen 30 zetten gedaan, dan is de partij voor hem verloren.

4. Hebben beide spelers 30 zetten gedaan of méér wanneer één van de klokken zes uur wijst, dan mag doorgespeeld worden tot de werktijd om is.

5. De werktijd is drie uur. Als begonnen wordt te 20u00 (muurklok) dan mag slechts afgebroken worden te 23u00 onafgezien van het aantal zetten.

6. Soms wordt verkeerdelijk gemeend dat mag afgebroken worden als het aantal opgelegde zetten bereikt is. Neen! De opgelegde werktijd moet ook verstreken zijn.

7. Hoe afbreken? De speler die aan zet is mag zijn klok niet stilzetten. Hij zoekt de zet die hij wil afgeven (niet uitvoeren) en zoeken mag zolang duren als hij verkiest want zijn klok blijft lopen ten koste van zijn tijd in de volgende zitting. Hij schrijft eindelijk zijn zet in volledige notatie op zijn formulier. Zonder dit te tonen aan zijn partner, steekt hij dit onder omslag en zet zijn klok stil. Op de omslag worden de 2 namen met aanduiding van wit en zwart geschreven, de stelling bij het afbreken, de stand van beide klokken, de naam van de speler aan zet en het nummer van de afgegeven zet. Het bewaren van de omslag moet verzekerd wezen (gewoonlijk door de tornooileider of vervanger).

8. Bij hernemen zelfde tempo, dus 20 zetten in één uur en de volgende kontrole te 7

uur op de schaakklok (alsdan 50 zetten).

9. Notatie der parijen is niet verplicht maar wel noodzakelijk om dit reglement te

kunnen toepassen.

10. Uitslagen melden aan E. Apers of P. Van Craenenbroeck.

Laat ons allen ons best doen om er een prachtig kampioenschap van te maken. Speel niet te snel want slechts een geringe fout in de opening kan het verlies van de partij voor gevolg hebben. Wij hopen dat zij die inschrijven vooral regelmatig aanwezig zullen zijn. Aan alle deelnemers wensen we veel succes en schaakgenot.”

Een “erfstuk” van Hendrik Baelen

Galgenhumor

Tot slot nog een leuk stukje literatuur uit het tijdschrift van september 1974, met antwoord uit de aflevering van oktober 1974… Ik neem het gewoon over zoals het gedrukt staat!

Van wie deze pennenvrucht afkomstig is, weet ik niet, er staat geen auteur vermeld …

September 1974

“Galgenhumor…”

Lezer, kent gij het Schaakspel? Neen? … Wat een geluk voor U! Leer a.u.b. nooit het Schaakspel! Uw levensloop dreigt alsdan van koers te veranderen, want het schaakspel is een bacil en heeft die U te pakken, dan zijt ge voor gans uw leven on-ge-nees-lijk.

In het jaar 1000 werd het verboden door de Kalief van Kaïro en rond dezelfde tijd heeft Kardinaal Damien zijn bisschop van Florentië strenge boete opgelegd, omdat deze man aan het schaakspel was verhangen. Kwalen worden door verbod, verdrukking en vervolging niet uitgeroeid, wel integendeel, zij tieren nadien nog weelderiger. Zo ook het gevaarlijke, het veroordeelde schaakspel. Op onze dagen, tien eeuwen later, woekert het nog steeds en telt het duizenden slaven in alle landen, in alle standen. Koningen zijn slaven van het schaakspel, en simpele beoefenaars noemen het hun Koninklijke Spel. In Nederland is er één schaker op vijf inwoners.

Het schaakspel hypnotiseert! Het wordt gespeeld op een vierkant bord met witte en zwarte velden waarop witte en zwarte stukken verzet worden door twee spelers: een zwarte en een witte. Het bord schittert en de stukken glimmen van vernis. De spelers turen uren en uren, zelfs soms dagen achtereen op dit bord.

Ze bewegen niet, ze spreken niet, ze vergeten hun pint en ook vrouw en kind, hun thee wordt koud, hun sigaret dooft tientallen keren uit. Het wonderwerk van het schaakspel: zij zijn gehypnotiseerd. Zij piekeren om uit miljoenen zetten de beste te kiezen (na vier zetten zijn er 318.979.654.000 mogelijkheden! En na tien zetten wordt dat 169.518.829.100.544 met hierachter nog 15 nullen!!) Zij piekeren om mekaar het vlugst dood te doen. Ze beschikken over 16 manschappen elk, waarvan 8 piotjes, 1 Koning, 1 Koningin, 2 ministers, 2 ridders en 2 torens. Het gaat er om de vijandelijke Koning de Matdood te doen sterven.

De piotjes marcheren recht het vuur in, geheel anders dan de Koning, dat spreekt vanzelf, die marcheert haast niet en toont zich een waardig nazaat van de Vadsige Koningen. De Koningin marcheert eens zoveel, dat spreekt ook vanzelf, de ministers lopen scheef van zorgen, elk in zijn departement van witte en zwarte velden, de ridders springen overal over,

de torens rollen recht vooruit en zijn na de heersende Koningin het meest gevreesde wapen, vooral als zij in gebonden slagorde in het vijandelijke kamp verschijnen.

Lezer, oningewijde van het beruchte schaakspel, hoe geraakt ge wijs uit al dit Krijgsgerammel? En begrijpt ge nu, dat er veel waarheid steekt in de bewering dat het schaakspel geestesverwarring kweekt, om het deftig uit te drukken. De geniale Amerikaan Paul Morphy, die vorige eeuw aan de schaakhemel verscheen als een ster en even rap verdween, alsook zijn tijdgenoot Wilhelm Steinitz, een Tjech, een waar strateeg op het schaakbord, zijn beiden waanzinnig gestorven. Dat zijn echter slechts twee schaakmeesters waarvan het geweten is …

Het schaakspel is verschrikkelijk moeilijk en is daarom de naam van SPEL niet waardig. Spel betekent toch ontspanning en hoe kan men zich na een zware dagtaak van hand- of geestesarbeid ontspannen als men zich moet inspannen met zulke chinezerij (het schaakspel komt inderdaad uit China).

Men zegt dat een kind van 7 jaar de schaakregels en de loop der stukken op minder dan een uur kan leren! Samuel Reshevsky was 8 jaar toen hij als wonderknaap Europa en Amerika doorreisde en door ouderdom grijs geworden spelers versloeg. De huidige wereldkampioen, Bobby Fisher, was pas 15 toen hij al Grootmeester was. Dat is toch niet normaal voor zulke jonge jongen (op school kreeg hij menige straf voor zijn slechte rekenwerken). Het is bepaald abnormaal en ik beaam mijn vreesachtige lezers in hun schrik om ook abnormaal te worden door hun hersens te pijnigen met dit moeilijke spel in te studeren.

Voor een vrouw raad ik het zeer krachtdadig af want het zou super-abnormaal zijn moesten twee vrouwen aan een schaakbord zitten en uren niets zeggen …

Getekend: Madame Zuur Trien!!!”

Oktober 1974

“Galgenhumor over het Schaakspel”

Ik heb mij aangeboden op de redaktie van het Kontakt en Infoblad van de schaakkring B.S., schuimbekkend van woede… Ik vroeg het adres van dat vrouwmens dat vorig artikel onderschreven had. Ik kreeg het niet! De man van die vrouw, zo denk ik, zit in de redaktie en hij vreesde dat ik ongelukken ging doen. En … hij heeft veel kinderen …

Ik kan mij dus niet wreken met mes of mitraillet, alleen maar met mijn bic, als er maar genoeg inkt in zit …

Madame, het is harteloos zo te spotten met twee zotten. De geniale Amerikaan Morphy, die vorige eeuw als een ster aan de schaakhemel verscheen en even rap weer verdween, alsook zijn tijdgenoot, Wilhelm Steinitz, een ware strateeg op het schaakbord, zijn inderdaad waanzinnig gestorven. Ik loochen het niet. Maar als één bewoner van Zonnedauw in 't Pleintje zit tot 's morgens, is dan heel de wijk discipel van Bacchus? Veralgemening is venijnig. Omdat Oscar Wilde een slechterik was zijn toch zijn boeken niet minder schoon en zijn ook al de schrijvers niet bedorven.

Het Schaakspel een bacil! Dat kan van alle spelen gezegd worden. Duizenden in ons land en millioenen over de hele wereld gaan naar de voetbal zonder één zondag over te slaan. Ze brullen op de tribunes, ze trappelen op de betonnen trappen en ze doen zogezegd aan lichaamskultuur. De spelers ontwikkelen hun spieren, terwijl ze mekaars benen overstampen.

Maar al die supporters zouden meer hebben aan een flinke voetmars met "Streven" (turnkring van Schilde, nvdr) of een fietstocht met "Blijf Jong" (fietsclub van Schilde, nvdr), dan een voetbalmatch. Het kaartspel is ook een bacil: sommigen durven het nachtje door whisten en alleen als ze troef krijgen maken ze slagen, anders leggen ze maar kaarten neer als automaten. Het bakspel (backgammon, nvdr)! Ge moet dobbel gooien om eerst binnen te zijn. En het ganzenspel en de lotto uit grootmoeders tijd, het zijn alle niets dan kansspelen, de faktor geluk bepaalt wie wint.

IN HET SCHAAKSPEL IS ALLE GELUK UITGESLOTEN. Beide spelers vertrekken met identiek het zelfde materiaal en de grootste denker wint. Wie zich met zijn aandacht blijvend kan concentreren, wie bestand is tegen geestesvermoeidheid, wie urenlang listig kan kombineren, rustig een stelling opbouwen en op het gepast ogenblik op de onvermijdelijke zwakke plekken van de tegenstrever kan toeslaan, die win! Het schaakspel oefent het denkvermogen en u, Madame, zoudt er goed mee doen om het uwe wat te scherpen.

Het schaakspel is kultuur. In zijn oneindige verscheidenheid van mogelijke zetten en stellingen zit schoonheid en het wordt niet langer meer bij sport geklasseerd maar bij kunst.

Achter het ijzeren gordijn (voor de jongeren: de vroegere Sovjet Unie, nvdr) staat het zelfs op de schoolprogramma's en wordt het van regeringswege geldelijk gesteund. Dat heeft ons kranig Gemeentebestuur redelijk gevonden en het heeft de Schaakclub van Schilde ook belangrijke geldelijke steun bezorgd. Wat zegt ge daar van, Madame? Van u zouden we geen cent gekregen hebben, kom dus maar niet op met de volgende verkiezingen."

Probleemrubriek

Eerst geven we de oplossingen van de maart-opgaven.

1. 2# Edmond Barthélemy

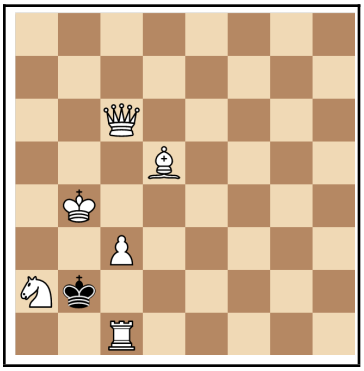

(6+1)

2. 2# Friedrich baron von Wardener

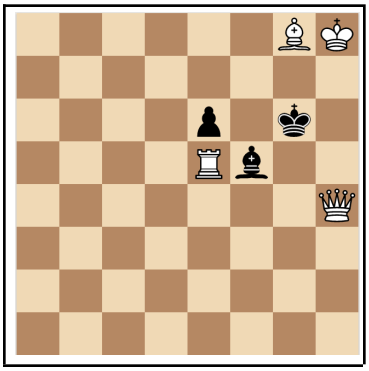

(4+3)

3. 2# Fred Lazard

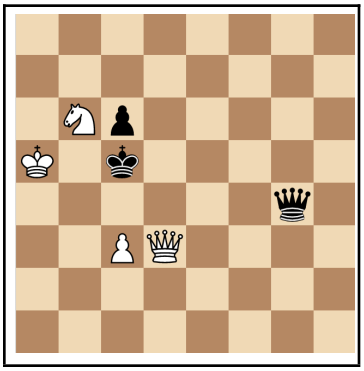

(4+3)

Nr 1 Edmond Barthélemy *Palatz: "Miniatures stratégiques" 1935.*

1.Lh1! Een verrassende sleutelzet.

In het problemistenwereldje noemt men dat een Bristolruiming. De witte loper ruimt baan voor de witte dame.

1…KxPa2 2.Dg2 mat.

In de enige variant is de matzet hier dezelfde als de dreiging.

Nr 2 Friedrich baron von Wardener *L'Echiquier Marseillais 1926 2e prijs.*

1.Df4 tempo.

1… Kf6 2.Txe6 mat.

1… Kh5 2.Lf7 mat.

1…L~ 2.Dg5 of Lf7 mat.

Nr 3 Fred Lazard *Die Schwalbe 1933.*

1.c4 tempo.

1…Dxc4 2.Pd7 mat.

1…Dd4 2.Da3 mat.

1…D elders 2.Pa4 of Pd7 mat.

Alle velden waarop de matzetten uitgevoerd worden, worden in de beginstelling beheerst door de zwarte dame. Het is slechts omdat die moet zetten dat de matzetten kunnen volgen. De plaats van de ZD is in het brandpunt van die matzetten. Dergelijk probleem wordt dan een brandpunt-tempo probleem genoemd, dat door onderbreking van een der brandpuntlijnen overgaat in een dreigprobleem met matverandering (drie of vier verschillende matzetten).

Oplossingen van de drie tweezetten werden ingestuurd door Lucas en Jurgen en beide hadden de sleutels volledig juist.

En nu nog het toetje: In deze Rex solus kan wit op 22 verschillende manieren mat in één geven.

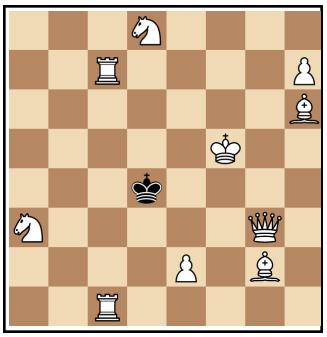

(10+1) Hoeveel maal mat in 1 zet?

1.Dc3 Dd3 Dd6 De3 De5 Df2 Df4 Dg4 Dg7 Dh4

1.T1c4 T7c4 Td1 Td7

1.Le3 Lg7

1.Pb5 Pc2 Pc6 Pe6

1.h8=D 1.h8=L

Lucas hield het op 17 en Jurgen vond ze vanuit zijn Natuurreservaat La Isla Escondida in Colombia niet verrassend alle 22.

Tenslotte de nieuwe opgaven voor mei.
Opnieuw drie tweezetten van Ignaas Vandemeulebroucke.

1. 2# IVDM

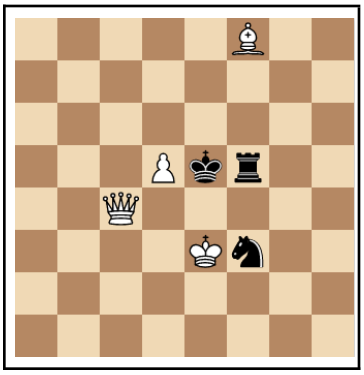

(4+3)

2. 2# IVDM

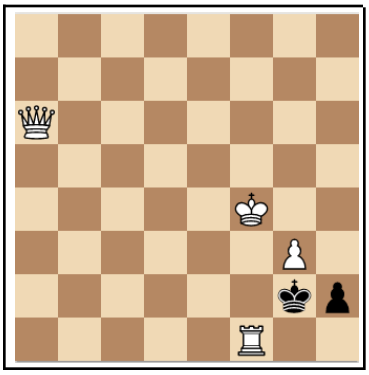

(4+2)

3. 2# IVDM

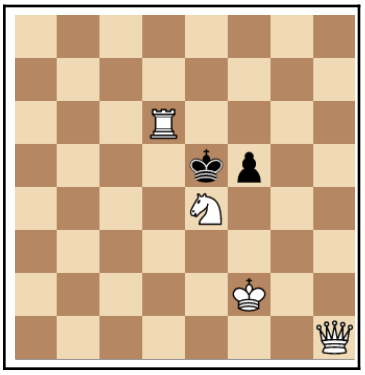

(4+2)

Ik wens je veel oplosplezier.

Insturen ten laatste op 5 juni 2023 naar edward.stoffelen@skynet.be

Ward Stoffelen

Uit de praktijk

Vandaag opnieuw drie stellingen uit de toernooipraktijk. Van gemakkelijk, nl. oplossing in 3 zetten, over 5 zetten naar 7 zetten diep.

Het blijft voor partijspelers van gelijk welke sterkte een goede oefening om zich regelmatig te verdiepen in het doorgronden van partijstellingen. Het voordeel bij deze drie stellingen is dat je dadelijk weet dat er wat beslissend te ontdekken valt.

1. Rittner-De Carbonel

1968

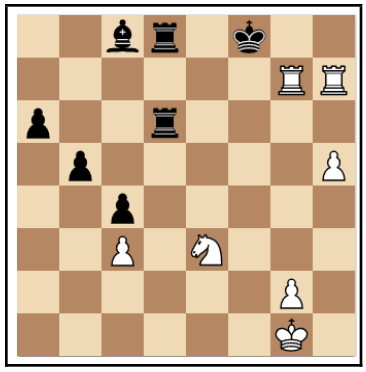

(7+7) Wit aan zet

2. Boey-Filip

België 1972

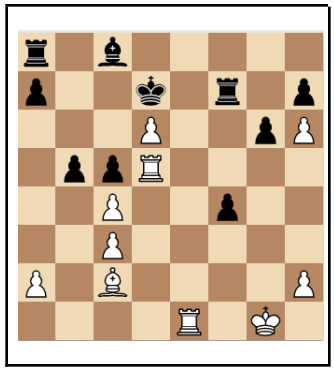

(10+10) Wit aan zet

3. Spassky-Matanović

Havana 1962

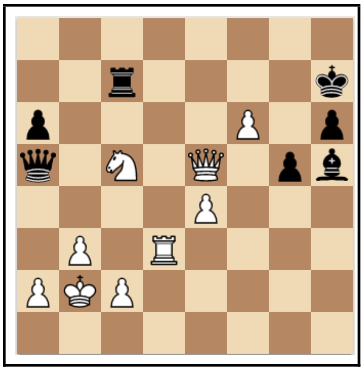

(9+7) Wit aan zet

De Carbonel is een mij onbekende schaker, maar de weinig bekende Duitser Horst Rittner (1930-2021) was een GM in het correspondentieschaak(1961), waarin hij het zesde WK (1968-1971) won. Als bordschaker was hij driemaal Oostduits kampioen en won in 1966 het Ragosinmemorial. Hij was ook hoofdredacteur van het uitstekende Oostduitse schaaktijdschrift Schach van 1966 tot 1991. De einddatum doet een belletje rinkelen.

Antwerpenaar Jef Boey (1934-2016) was viermaal kampioen van België (in 1959 gelijk met O'Kelly de Galway en in 1964, 1968 en 1971). Hij was IM (1973) en in 1975 GM in correspondentieschaak, waarin hij 2^{e} werd in het WK 1972-1976. Wegens beroepsverplichtingen als onderzoeker bij Janssen Pharmaceutica was hij meer en meer overgeschakeld tot die tak van het schaken. Hij was een vaste waarde in het Belgische Olympiadeteam met niet minder dan acht deelnames. Met zijn "Boey"-openingsvariant verraste hij menig opponent. Zijn zege tegen Filip was niet tegen de eerste de beste, want Miroslav Filip (1928-2009) was een sterke Tsjechische GM (1955) die er tweemaal in sloeg (tegenwoordig moet je slaagde schrijven) door te dringen tot het kandidatentoernooi. Hij

won driemaal de nationale titel (1950, 1952 en 1954). Filip speelde zelfs twaalf maal mee in de Olympiades!

Spassky voorstellen in SK Boris Spassky lijkt wel een beetje dwaas. Alhoewel ?

De Joegoslaaf/Serviër Aleksandar Matanović (1930-) is wel het meest bekend als oprichter (1966) en editor in chief van de Chess Informant en ook van de vijfdelige reeksen Encyclopedia of chess openings en Encyclopedia of chess ending, en van de tweedelige Encyclopedia of chess middlegames. Ondanks al die activiteiten als uitgever was hij toch GM (1955) met een Elo-rating van 2490, eenmaal Joegoslavisch kampioen (1962) en ook journalist. Hij nam niet minder dan elf keer deel aan de Olympiades. Na de dood van Averbach is hij nu de oudste levende GM.

De oplossingen vindt u later.

Ward Stoffelen

Oplossingen Partijstellingen Uit de Praktijk.

Nummer 1. Rittner-De Carbonel

1.Pd5! TxPd5 2.h6! en wint. (Th8 mat is onafwendbaar).

1...Lf5 2.Tf7+ Ke8 3.Pc7 mat of 2...Kg8 3.Pe7 mat.

Nummer 2 Boey-Filip

1.Lxg6 hxLg6 2.Te7+ TxTe7 3.dxTe7+ Kxe7 4.Td8! KxTd8 5.h7 en h8=D wint.

Nummer 3 Spassky-Matanović

1.Df5+ Lg6 2.Td7+ Kh8 (2…TxTd7 3.DxTd7+ Lf7 4.DxLf7+ Kh8 5.Dg7 mat)
3.f7! Dc3+ (wanhoop) 4.KxDc3 TxPc5+ 5.DxTc5 Kh7 6.f8=D+ Lf7 7.Df5 mat.

Ward Stoffelen

Eindspelrubriek

Drie toreneindspelen

Toreneindspelen zijn in de toernooipraktijk het soort eindspelen dat het meest voorkomt. En waarschijnlijk behoren ze tot de moeilijkste om te doorgronden. Zelfs met weinig stukken op het bord. Jan Timman schreef onlangs in New in Chess dat ze dikwijls makkelijker te behandelen zijn met wat meer materiaal op het bord omdat er dan gemakkelijker patronen te herkennen zijn en stellingen waar je naar toe kunt werken.

Tegenwoordig kun je alle eindspelen met maximum 7 stukken oplossen met de beschikbare database. (Die met 8 stukken zal nog wel even duren, want de mogelijkheden nemen astronomisch toe)

De lezers die dat kunnen, moeten maar eens kijken of wat volgt correct is.

We selecteerden drie stellingen en voor je naar de oplossing kijkt moet je maar eens proberen te vinden wat jij zou spelen. Ik geef wat suggesties waartussen je kunt kiezen.

1

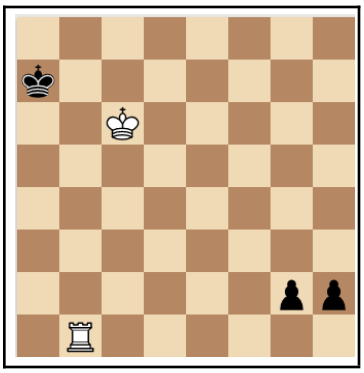

2

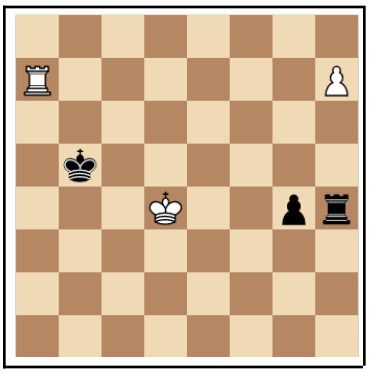

3

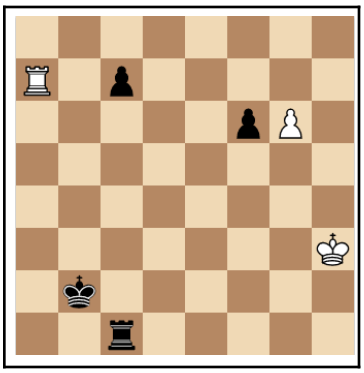

Nummer 1

A) Wit wint met een matdreiging.

B) Wit kan de promotie van een zwart pion niet verhinderen en verliest.

C) Wit verhindert de pionpromotie en houdt remise.

Nummer 2 Zwart speelde 1...Kc6 Wat vind je daarvan?

A) Een goede zet om zich met remise te redden.

B) Een goede zet om te winnen.

C) Een slechte zet, want zwart verliest.

Nummer 3 Wat denk je van 1 . g7?

A) Wit wint.

B) Wit verliest.

C) Wit wint, maar hij moet een ander plan volgen.

Oplossingen

Nummer 1. De eerste stelling is een eindspelstudie van de Tsjech Josef Moravec in “28 rijen” uit 1924.

Zwart dreigt zowel 1…g1= D als h1=D met onmiddellijke winst. Wit moet dus niet twijfelen.

1.Ta1+ Kb8 2.Tb1+ Kc8 3.Ta1! (nu dreigt plotseling mat) **3…Kd8 4.Kd6!**

Wit zijn enige redding is voortdurend met mat te dreigen.

4…Ke8 5.Ke6 Kf8 6.Kf6 Kg8 7.Ta8+!

Natuurlijk niet 7.Kg6? wegens 7…g1=D met schaak en zwart wint.

7…Kh7 8.Ta7+ Kh6 9.Ta8 Kh5 10.Kf5 Kh4 11.Kf4 Kh5

Op 11…Kh3?? volgt immers 12.Th8 mat!

En na 11…Kh5 speelt wit **12.Kf5** en houdt zo remise.

Nummer 2. Deze stelling komt uit de partij Oebilava-Matulović Belgrado 1988. Beide zijn grootmeester.

De Georgiër Elizbar Oebilava (°1950) was, als ik mij niet vergis, de secondant van een Russische jeugdspeler tijdens een van de jeugdtoernooien in Schilde. Hendrik Baelen begon daarmee en Pierre Van Craenenbroeck zette die traditie voort. Oebilava werd GM in 1988, bereikte in 1999 een Elo-rating van 2561 en week in 2004 uit naar Spanje. Hij is sindsdien een senior Fide-trainer, die oud-wereldkampioen Viswathan Anand begeleidde tussen 1994 en 2005.

Milan Matulović (1935-2013) was naast Gligorić en Ivkov een sterke, maar niet onbesproken, Joegoslavische topspeler. Hij werd GM in 1965 en bereikte in 1974 een Elo-score van 2530. In 1958 speelde hij een trainingsmatch tegen Bobby Fischer, verloor er twee, remiseerde er één en won er ook één.. Hij vestigde zich een reputatie van terugnemen van zetten en daarna “j’adoube” zeggen, wat hem de bijnaam “J’adoubović” opleverde. Hij kwam er wel een aantal keren mee weg bij gebrek aan getuigenis van de scheidsrechter. Niettemin stond hij in 2020 op een Servische postzegel.

En nu naar de oplossing.

Zwart speelde argeloos **1…Kc6?** Wat tot verlies leidde.

Hij vond de voortzetting die naar remise voerde niet: 1…g3+ 2.Ke3 Kb6 3.Tg7 Kc6 4.Kf3 Kd6 5.Kxg3 Th1 6.Kf4 Ke6 7.Kg5 (7.Ta7 Kf6 =) 7…Tg1+ 8.Kh6 Th1+ en remise.

2.Ke4 Kd6

Opmerkelijk deze keer leidt de variant na 2…g3+ 3.Kf3 Kd6 4.Kxg3 Th1 5.Kg4 Ke6 6.Kg5 Th2 (6…Tg1+ 7.Kh6 Th1+ 8.Kg7 Tg1+ 9.Kf8 Th1 10.Kg8 Tg1+ 11.Tg7 en wint) 7.Kg6 Tg2+ 8.Kh6 Th2+ 9.Kg7 niet meer tot remise.

3.Kf4 en zwart gaf op want **3…Ke6 4.Kg5 Th1 5.Ta6+ Kf7 6.Th6** wint voor wit.

Nummer 3. Eindspelstudie van Mark Eisenstadt / Aizensjtat Sjachmati w SSSR 1932.

De naam van deze componist is ambivalent. In 1234 modern end-game studies van Sutherland en Lommer (een onuitputtelijke bron voor wie zich in de eindspelstudie wil verdiepen) wordt de naam gespeld als Eisenstadt. In Russische bronnen wordt hij als Aizensjtat geschreven. Ik veronderstel dat het van oorsprong een Duitse naam was (niet ongewoon in het Rusland van die tijd) die op fonetische wijze in het Russisch weergegeven werd. In ieder geval werd Aizensjtat in 1914 in Petrograd geboren (Sint-Petersburg heette van 1914 tot1924 Petrograd, dan Leningrad tot 1991 en dan terug de oorspronkelijke naam)

Aizensjtat was een economist die een tijd in Kiev woonde en een honderdtal eindspelstudies publiceerde. Hij overleed in 1966.

Terzijde: dat hogervermelde boek was het eerste eindpelstudieboek dat ik in 1971 in de goedkope Dovereditie van 1968 kocht. Het lag voor een aanzienlijk deel aan de bron van mijn grote belangstelling voor de eindspelstudie.

En na deze lange inleiding, nu de oplossing.

1.Tb7+ 1.g7? Tg1 2.Tb7+ Kc3 3.Txc7+ Kd4 4.Ta7 Ke5 met remise.

Ook na 1.g7? Tg1 Txc7 Tg5! 3.Te7 Kc1! 4.Te1+ Kd2 is het remise.

Ka3 Natuurlijk niet 1…Tc2 want anders volgt schaak, torenruil en gemakkelijke winst voor wit. Zwart moest dus naar de a-kolom wat tempowinst voor wit oplevert.

2.g7 Tg1

3.Txc7 Er dreigt nu 4.Tc3+ en 5.Tg3

Kb4! 3…Kb3 4.Te7 of 3…Kb2 4.Te7 Kc1 5.Te1+!

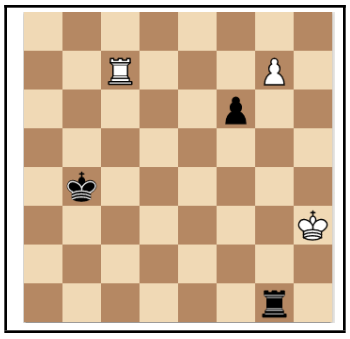

4.Kh4 4.Te7? Kc5 5.Kh4 Kd6 6.Ta7 Tg5 met remise.

Tg5! 4…f5 5.Kh5 f4 6.Kh6 f3 7.Tf7 Tg3 8.Kh7 Th3+9.Kg8 Kc4 10.Kf8 Tg3 11.g8=D TxDg8+ KxTg8 en wint.

5.Te7! dreigt opnieuw 6.Te4+ en 7.Tg4

Kc5 5…Kc4 6.Te4+ Kd5 T.Tg4 Ke6 8.g8=D+! (8.TxTg5? fxTg5+ 9.Kxg5 Kf7 10.Kh6 Kg8 11.Kg6 =)

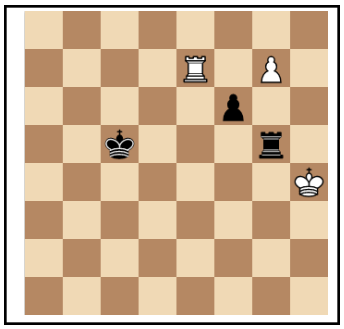

6.Te5+!! Na 6…fxTe5 7.KxTg5 wint wit onmiddellijk.

TxTe5 Ook nu wint wit, maar de wijze waarop wit dit tot winst voert is heel instructief.

7.g8=D Kd6

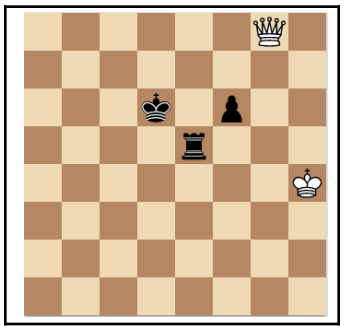

8.Df7! Te6
9.Kg4 Ke5
10.Dd7 f5+
11.Kg5 f4
12.Dd3 en wint. Hierbij de slotstelling.

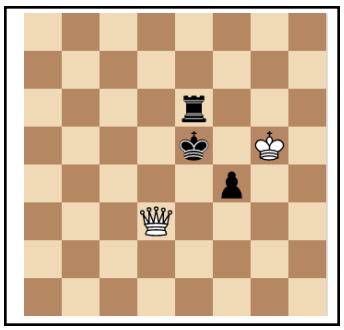

Epiloog 1

Deze eindspelstudie vond ik in 11 schaakboeken en –tijdschriften. Dus bij behoorlijk wat ervaren commentatoren, maar blijkbaar toch niet kritisch genoeg. Voor deze rubriek, toch maar even kijken in de beroemde eindspeldatabase van Harold van der Heijden. En wat blijkt? In 2003 vond De Rus Andrej Visokosow dat zwart remise kan houden. En wel op de eerste zet door **1...Ka1!!** Ik bespaar u de vrij lange analyse. Wit geraakt niet verder dan volgende remisestelling:

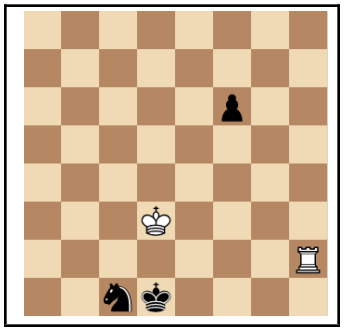

Zwart is net tot paard gepromoveerd om mat te voorkomen. Zelfs zonder die zwarte pion is het remise.

Epiloog 2

Deze eindspelstelling is een mooi voorbeeld hoe het in een remisestelling toch fout kan gaan. Hier was GM Erwin l'Ami (met zwart) het slachtoffer tegen Magnus Carlsen in het toernooi in Wijk aan Zee in 2011.

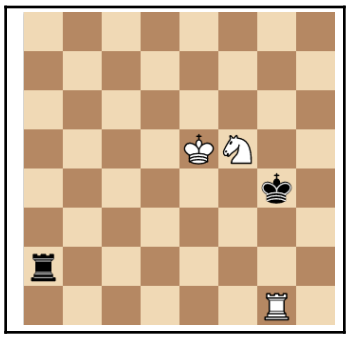

Met 93...Kh3 of Kh5 houdt zwart remise.

Zwart speelde echter 93...Kf3?? Waarop Carlsen dadelijk 94.Ph4+ speelde en l'Ami opgaf.

Op 94...Ke3 volgt immers 95.Tg3+ Kf2 96.Tg2+ en zwart verliest zijn toren.

Ward Stoffelen

Opgeruimd staat netjes!

In afwachting dat zijn chauffeur klaar was met zijn partij, heeft Ward onze kast onder handen genomen…

Ze heeft er nog nooit zo netjes en opgeruimd bij gestaan!

Houden zo!!!

Vrienden van de fotografie

N.a.v. hun 15 jarig bestaan, namen de Vrienden van de Fotografie het initiatief om de verenigingen van Schilde in beeld te brengen. Zij die dat wensten kregen een contactpersoon toegewezen, die voor foto's zorgde. In de Werf vond in maart een heel knappe tentoonstelling plaats van de resultaten. Wij waren ook uitgenodigd , en aanwezig, op de opening met receptie.

We beschikken gratis over de genomen foto's, en mogen die ook publiceren. We zullen daar in de volgende afleveringen van Schaakschild Digitaal dankbaar gebruik van maken!

Op een zomerse "verrassingstoernooi-avond"